VI.КИЧИК ТАДБИРКОРЛИК (БИЗНЕС)

2019 йилнинг 1 октябрь ҳолатига рўйхатга олинган жами кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектларининг сони 14745 тани ташкил қилиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 2681 тага кўпайган.

2019 йил январь-сентябрда ялпи ҳудудий маҳсулотнинг 53,4 фоизи (2018 йил январь-сентябрида 52,6 фоиз) кичик бизнес субъектлари томонидан ишлаб чиқарилди.

- саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 2252,4 млрд.сўмни (жами саноат ишлаб чиқаришининг 23,9 фоизи) ташкил этди; (саноат соҳасида фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектлари сони 2216 тани ташкил этди)

- 4778,3 млрд.сўмлик қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликларининг ишлаб чиқарилган (кўрсатилган хизматлар) ташкил қилиб, ўсиш суръати 4,1 фоизни (қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликлари ялпи маҳсулотининг 98,8 фоизи) ташкил қилди; (қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги соҳасида фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектлари сони 1946 тани ташкил этди)

- 2257,2 млрд.сўмлик инвестициялар (умумий инвестициялар ҳажмининг 32,1 фоизи) ўзлаштирилди ва 2019 йилнинг январь-сентябрига нисбатан 130,8 фоизни ташкил этди;

- 2241,4 млрд. сўмлик қурилиш ишлари (қурилиш ишлари умумий ҳажмининг 89,1 фоизи) бажарилди ва 2019 йилнинг январь-сентябрига нисбатан 24,7 фоизга кўпайди; (қурилиш соҳасида фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектлари сони 2134 тани ташкил этди)

- автомобиль транспорти юк айланмасининг 5,4 фоизга (республика жами автомобиль транспорти юк айланмасининг 88,3 фоизи), йўловчи айланмасининг эса 3,5 фоизга (умумий йўловчи айланмасининг 97,3 фоизи) кўпайиши таъминланди; (транспорт соҳасида фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектлари сони 829 тани ташкил этди)

- чакана товар айланмаси умумий ҳажмининг 87,3 фоизи ёки 3339,0 млрд. сўми(ўсиш 5,1 фоиз) ва хизматлар умумий ҳажмининг, мос равишда 53,6 фоизи ёки 2163,9 млрд. сўми (ўсиш 7,0 фоиз) шакллантирилди; (савдо соҳасида фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектлари сони 4055 тани ҳамда хизматлар соҳасида 1105 тани ташкил этди)

- 65,4 млн. АҚШ доллари (умумий экспорт ҳажмининг 19,6 фоизи) миқдорида маҳсулотлар (товар ва хизматлар) экспорт қилинди, 153,4 млн. АҚШ доллари (умумий импорт ҳажмининг 72,0 фоизи) миқдорида маҳсулотлар (товар ва хизматлар) импорт қилинди. (ҳисобот даврида 120 та кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан экспорт ҳамда 457 таси томонидан импорт операциялари амалга оширилди)

2019 йилнинг январь-сентябрь кичик тадбиркорлик субъектлари маҳсулоти (ишлар, хизматлар) умумий ҳажмидаги улуши

	Кичик тадбиркорлик субъектлари маҳсулоти (иш, хизмат) ҳажми, млрд.сўм	*кичик тадбиркорлик субъектлари маҳсулоти (ишлар, хизматлар) умумий ҳажмидаги улуши, % ҳисобида*
Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги	4778,3	98,8
Саноат	2252,4	23,9
Қурилиш	2241,4	89,1
Чакана савдо	3339,0	87,3
Юк ташиш, *млнтн.*	18,3	84,1
Йўловчи ташиш, *млн.киши*	101,4	96,3
Экспорт, *млн. АҚШ долл.*	65,4	19,6
Импорт, *млн. АҚШ долл.*	153,4	72,0

Ялпи ҳудудий маҳсулот ва иқтисодиёт тармоқлари маҳсулоти (ишлар, хизматлар) умумий ҳажмида кичик тадбиркорлик (бизнес) улушининг ўзгариши
(умумий ҳажмга нисбатан фоиз ҳисобида)

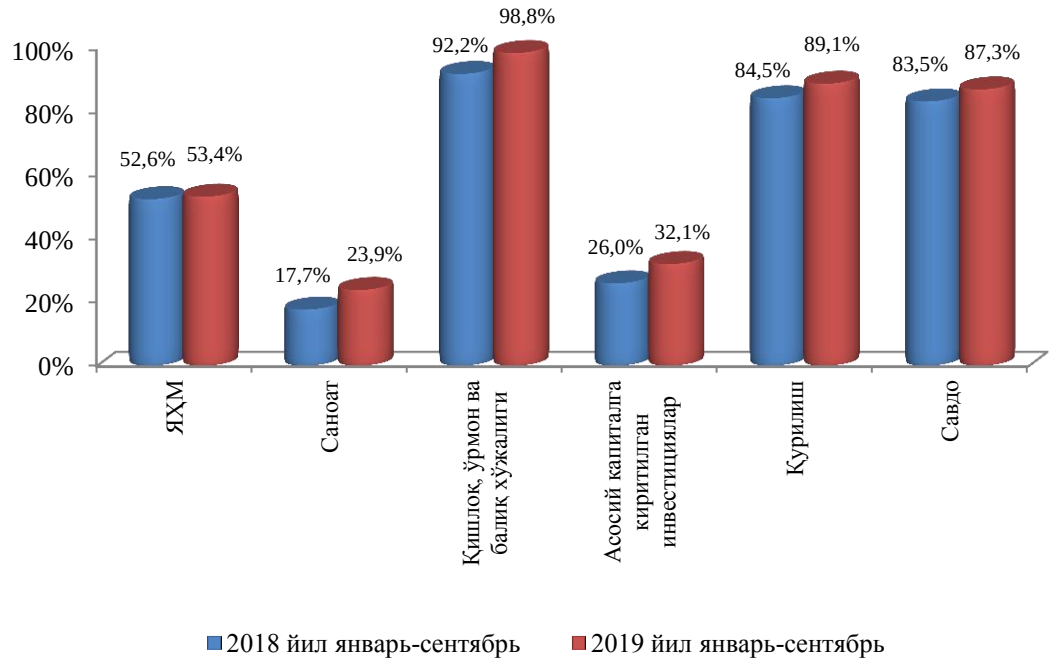

2019 йил январь-сентябрь ойларида 2993 та кичик корхона ва микрофирмалар (деҳқон ва фермер хўжаликларидан ташқари) давлат рўйхатидан ўтказилган бўлиб, бу ўтган йилнинг мос даврига нисбатан (1335 та) 80,5 фоизга ўсди.

Энг кўп кичик корхона ва микрофирмалар савдо тармоғида (барча рўйхатдан ўтганларнинг савдо (35,6 %),саноат (20,7 %), қурилиш (16,1 %), қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги (8,1 %), яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар (6,6 %), ташиш ва сақлаш (3,5 %) ҳамда ахборот ва алоқа (1,9 %) иқтисодий фаолият турлари бўйича рўйхатдан ўтган.

2019 йил январь-сентябрь ойларида янги ташкил этилган кичик корхона ва микрофирмаларнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича улуши

(деҳқон ва фермер хўжаликларисиз, жамига нисбатан фоиз ҳисобида)

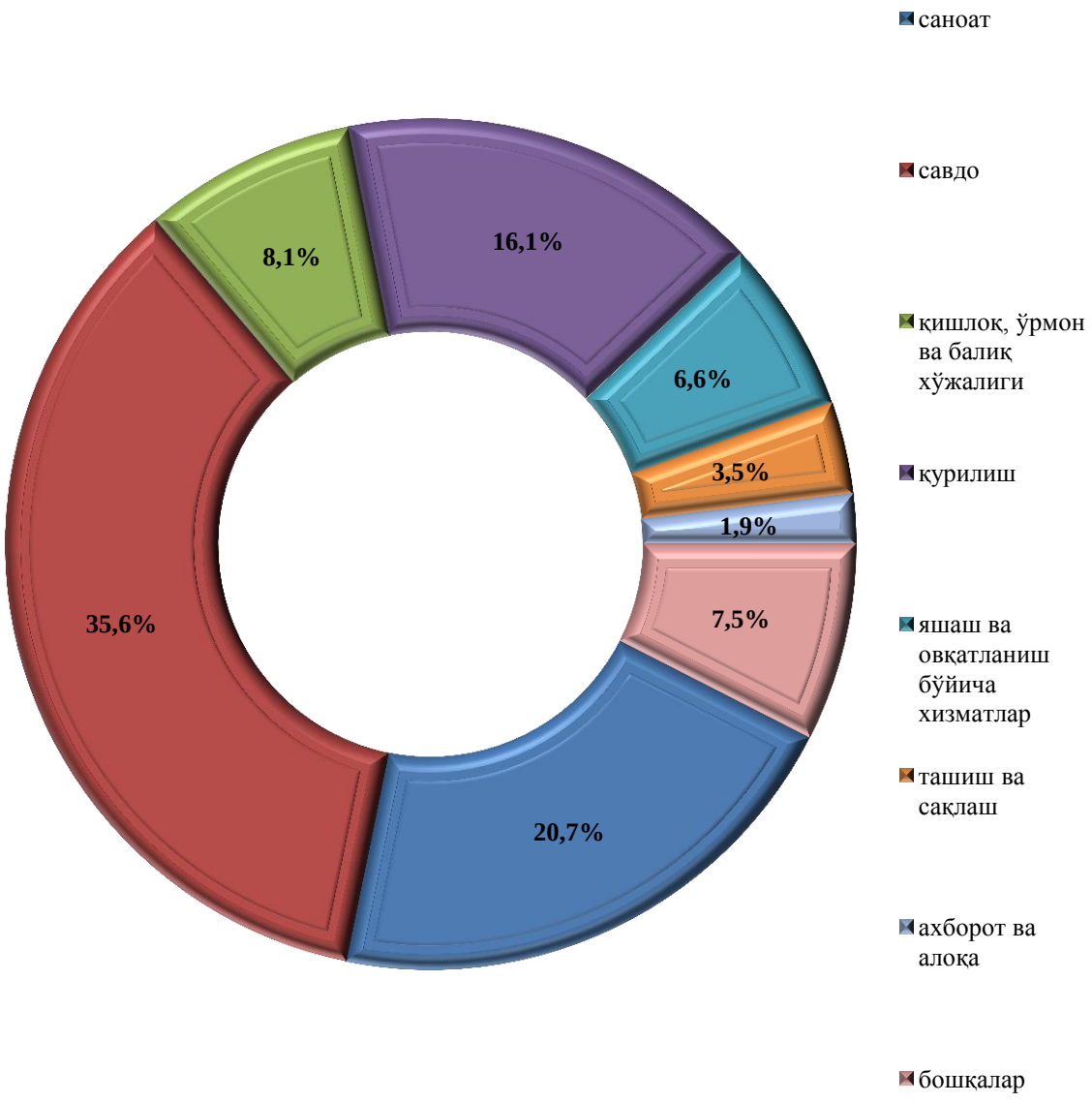

2019 йил январь-сентябрь ойларида шаҳар ва туманлар бўйича кичик тадбиркорлик (бизнес) да саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми

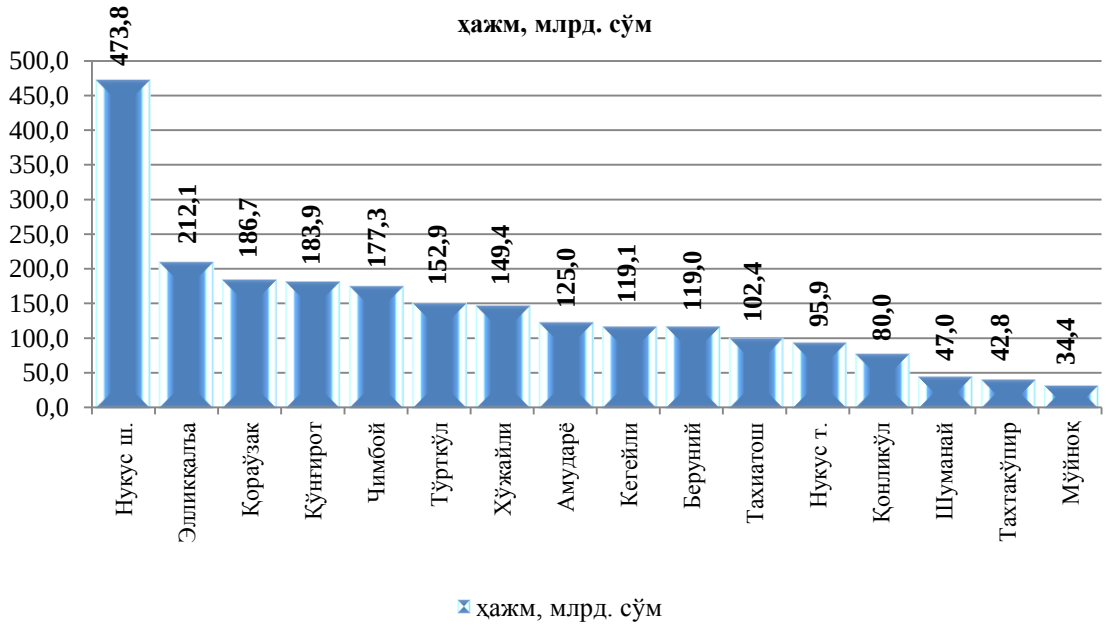

2019 йил январь-сентябрь ойларида шаҳар ва туманлар бўйича кичик тадбиркорлик (бизнес) да чакана товар айланмаси ҳажми ва ўсиш суръатлари

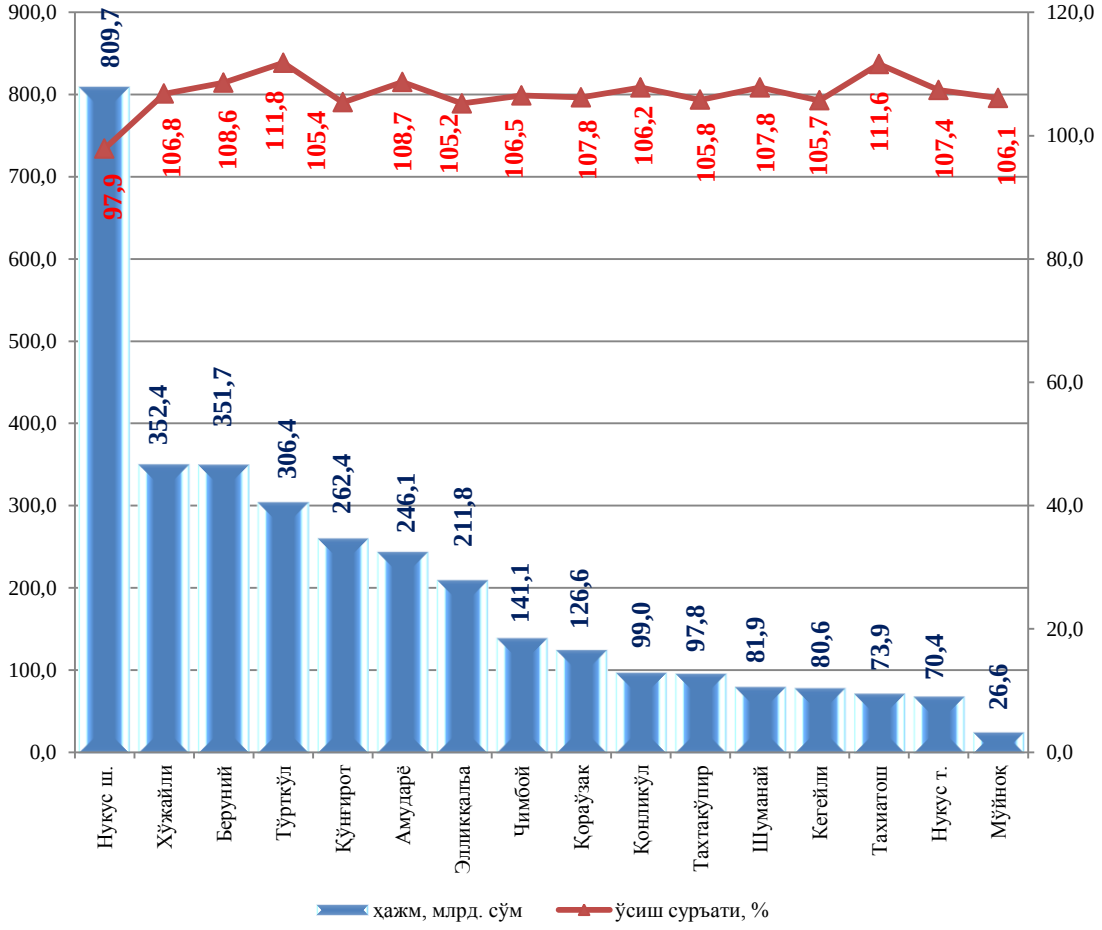

Кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектлари томонидан чакана товар айланмаси ҳажмида Нукус шаҳри (809,7 млрд. сўм), Хужайли (352,4 млрд. сўм) ва Беруний (351,7 млрд. сўм) туманлари етакчилик қилмоқда.

2019 йил январь-сентябрь ойларида шаҳар ва туманлар бўйича кичик тадбиркорлик (бизнес) да хизмат кўрсатиш ҳажми ва ўсиш суръатлари

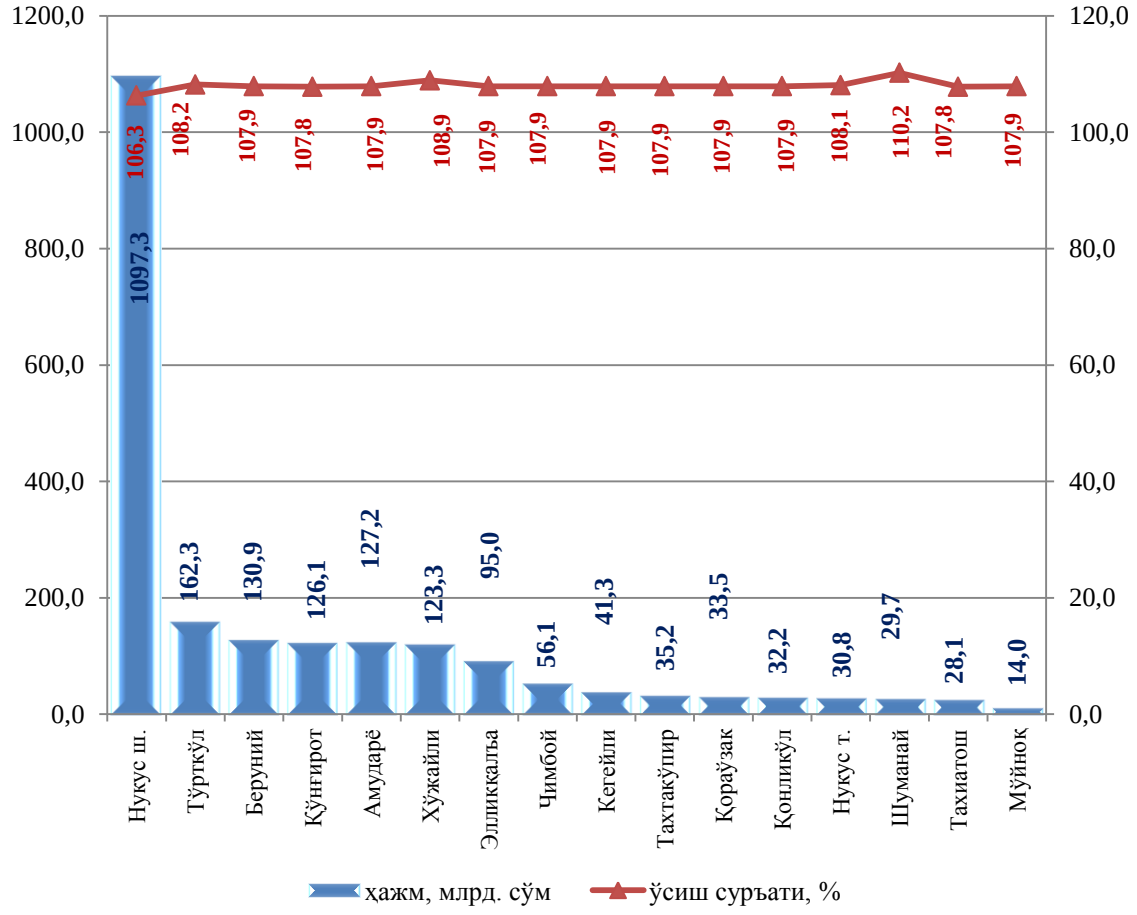

2019 йилнинг январь-сентябрь ойларида республика ялпи ҳудудий маҳсулоти ҳажмида кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектларининг улуши 53,4 фоизни ташкил қилиб, 2018 йилнинг мос даврига (52,6) нисбатан 0,8 фоизли пунктга ўсди.

Саноат ишлаб чиқариш соҳасининг юқори улуши Шуманай (жами ишлаб чиқариш ҳажмига нисбатан улуши (100,0%), Қораўзак (99,9 %), Тахтакўпир (99,6 %), ва Чимбой (94,9 %) энг паст улишли Нукус шахри (7,7)туманларига тўғри келади.

Хизматлар соҳасида туман бўйича жами хизмат кўрсатиш ҳажмида кичик тадбиркорликнинг юқори улушлари Тахтакўпир (жами хизматлар ҳажмига нисбатан улуши 97,4 %),Беруний (97,4 %), Қораўзак (97,3 %),Қонликўл (97,1 %), Шуманай(96,4 %) Нукус(96,1 %), Кегейли (95,7 %) ва Тўрткўл(94,3 %) туманларига тўғри келди.

2019 йил III чорак учун иқтисодий вазиятни баҳолаш,
фоиз ҳисобида

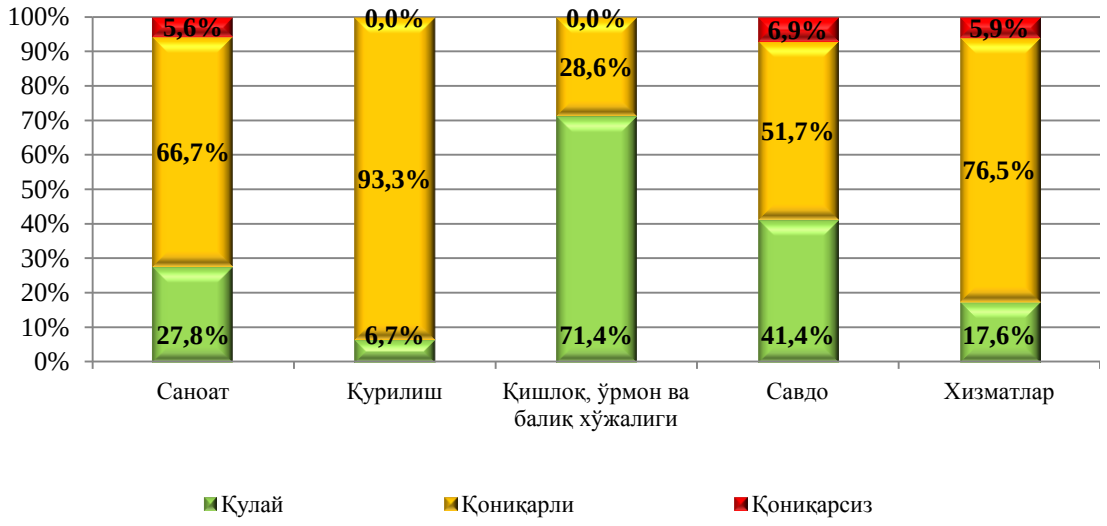

Давлат статистика ишларини ишлаб чиқариш дастурига асосан 2019 йил III чорак якунларига кўра иқтисодий фаолият турлари бўйича янгидан ташкил этилган микрофирма ва кичик корхоналарда танланма кузатувлар ўтказилди.

Кузатув маълумотлари таҳлили, респондентларнинг 30,2 фоизи иқтисодий вазиятни қулай, 65,1 фоизи қониқарли ва 4,7 фоизи қониқарсиз деб баҳолаши кузатилди.

Иқтисодий вазиятдаги ўзгаришлар истиқболини яқин уч ойда баҳоланиши

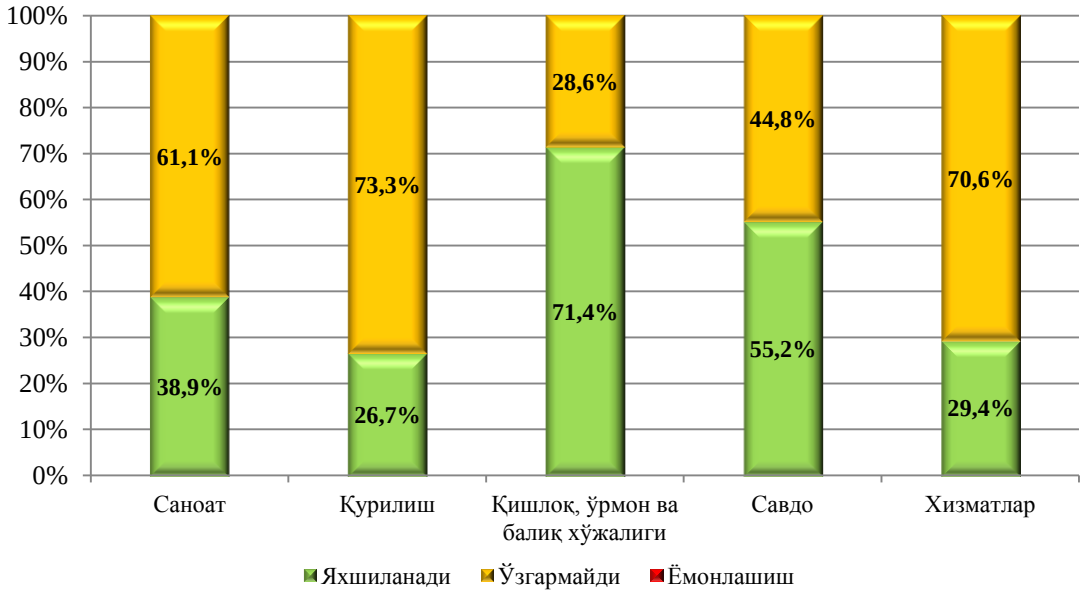

Таҳлил натижаларидан келиб чиқиб, янги ташкил этилган кичик корхона ва микрофирмаларга бизнес муҳитини яхшилаш учун кўрилаётган чора тадбирлар натижасида респондентлар яқин истиқболда умумий иқтисодий вазиятнинг яхшиланишини ижобий баҳоланаётганлигини хулоса қилиш мумкин.